

B.A. (Part- I) (Semester -I) Examination, October/November -2021

Economics Paper –I Indian Economy

Sub Code: (71230)

Total Marks: 50

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Each question carries 2 Marks.
3) Choose the correct alternative for the following question.

१) डॉ .अमर्त्य सेनचा सामाजिक कल्याणाचा निकष सर्वकष मानून _____ योजनेत समावेशक वृद्धीचे उद्दिष्ट महत्वपूर्ण मानण्यात आले.

अ)पहिल्या

ब) पाचव्या

क) दहाव्या

ड) अकराव्या

२) अर्थशास्त्रामध्ये _____ शेती व शेतीवर क्षेत्रातील प्रतिव्यक्ती उत्पन्नातील तफावत न रूंदावणे ही समावेशक वृद्धीची आवश्यक अट मानतात .

अ) डॉ .अमर्त्य सेन

ब) लेविस व सेन

क) मनमोहन सिंग

ड) अभिजित सेन

३) स्वातंत्र्यवेळी भारतीय अर्थव्यवस्थेत _____ टक्के लोक शेतीवर अवलंबून होते.

अ)५२.४

ब) ७०

क) ४८

ड) ६८.८

४) दोषपूर्ण औद्योगिक नियोजनाचे विभागीय _____ हे फलित आहे.

अ)समतोल

ब) असमतोल

क)कार्यक्षम

ड)अकार्यक्षम

५) भारतात सन _____ औद्योगिक धोरणाने सार्वजनिक क्षेत्राला महत्वपूर्ण स्थान

देण्यात आले आहे.

अ)सन १९५६

ब) सन १९९१

क)सन १९४७

ड) सन २०००

६) _____ कल्पना ही विकास आणि पर्यावरण यामधील संबंधाचे स्पष्टीकरण करते.

अ) हरित विकास

ब) पर्यावरणीय समतोल विकास

क) शाश्वत विकास

ड) अशाश्वत विकास .

७) भारतीय दारिद्र्याची संकल्पना सर्वप्रथम _____ यांनी मांडली .

अ) महात्मा गांधी

ब) दांडेकर -रथ

क) अमर्त्य सेन

ड) दादाभाई नौरोजी .

८) अर्थव्यवस्थेच्या प्रक्रियेत उत्पादनाची संरचना सतत बदलत असते.उत्पादन तंत्रात व यंत्रात होणाऱ्या बदलामुळे निर्माण बेरोजगारीस _____ बेरोजगारी असे म्हणतात.

अ)चक्राकार बेरोजगारी

ब) संरचनात्मक बेरोजगारी

क) हंगामी बेरोजगारी

ड) सुप्त बेरोजगारी

९) आर्थिक व सामाजिक विषमतेला _____ हे कारण कारणीभूत ठरले .

अ) कंपन्यांतर्गत गुंतवणूक

ब) सरकारी धोरण

क) सार्वजनिक क्षेत्रातील वित्तीय संस्था यांचे धोरण .

ड) वरील सर्व.

१०) भारत सरकारने श्री दत्त यांच्या अध्यक्षतेखाली सन _____ मध्ये मत्तेदारी चौकशी समितीची स्थापना केली .

अ) सन १९६५

ब) सन १९७६

क) सन १९६९

ड) सन १९७८

११) _____ पंचवार्षिक योजनेच्या मसुद्यात असे नमूद करण्यात आले होते कि ,

देशातील फार मोठे विस्तृत क्षेत्र हे अनेक वर्षे विकासापासून वंचित राहणे ,हे त्या देशाच्या नियोजनकारांसाठी संधी असते .

अ)पहिल्या
क)सहाव्या

ब) दुसऱ्या
ड) आठव्या

१२) एकाच वेळी सापेक्षतेने विकसित आणि मागासलेल्या राज्यांचे अस्तित्व म्हणजे _____ होय.

अ)विभागीय असमतोल
क)गरिबी

ब) श्रीमंती
ड) वरीलपैकी काही नाही .

१३) भारतात नियोजनाला सन _____ पासून सुरुवात झाली .

अ) सन १९४७
क) सन १९५१

ब) सन १९५०
क) सन १९९१

१४) _____ या कायदानुसार केंद्र सरकारच्या गृहमंत्रालयामार्फत जनगणनेची प्रक्रिया केली जाते .

अ)जनगणना कायदा १८९१
क) जनगणना कायदा १९५१

ब) जनगणना कायदा १९४८
ड)जनगणना कायदा २००१

१५) समाजामध्ये एक वर्ग प्रतिष्ठेची कामे करून मानसन्मान मिळवितो तर दुसरा वर्ग कनिष्ठ प्रतीची कामे करून अनादरयुक्त जीवन जगत असतो,याला _____ असे म्हटले जाते .

अ) आर्थिक विषमता
क)राजकीय विषमता

ब) सामाजिक विषमता
ड) सांस्कृतिक विषमता

१६) एका वर्षाच्या कालखंडात देशातील लोकांना त्यांच्या मालकीच्या देशातील आणि परदेशातील उत्पादन साधनाद्वारे मिळणाऱ्या एकूण उत्पन्न _____ असे म्हणतात .

अ) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन
ब) स्थूल देशांतर्गत उत्पादन
क) विनियोग उत्पन्न
ड) निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन.

१७) _____ हा घटक आर्थिक विकासाच्या प्रक्रियेत मागणी व पुरवठ्याच्या दृष्टीने अतिशय महत्त्वाचे घटक आहे .

अ) दारिद्र

ब) बेरोजगारी

क) लोकसंख्या

ड) आर्थिक विषमता

१८) सन २०११ च्या जनगणनेनुसार सर्वात जास्त जन्मदर _____ राज्यांत होता .

अ) बिहार

ब) उत्तर प्रदेश

क) महाराष्ट्र

ड) राजस्थान

१९) देशातील लोकसंख्या यांचा अभ्यास करताना _____ प्रमाण विचारात घेणे आर्थिक व सामाजिकदृष्ट्या महत्त्वाचे ठरते .

अ) स्त्रियांचे प्रमाण

ब) पुरुषांचे प्रमाण

क) स्त्री-पुरुष प्रमाण

ड) दारिद्र्याचे प्रमाण

२०) कोणत्याही देशाचा आर्थिक विकास हा देशांत उपलब्ध असलेली नैसर्गिक साधनसामग्री आणि _____ या दोन घटकांवर अवलंबून असतो .

अ) आर्थिक विषमता

ब) दारिद्र

क) बेरोजगार

ड) लोकसंख्या

२१) १५ ऑगस्ट, १९८३ रोजी ग्रामीण भागात कायमस्वरूपी उत्पादक मालमत्ता निर्माण करून ग्रामीण जीवनाचा दर्जा उंचावण्याच्या हेतूने ही _____ योजना सुरु करण्यात आली .

अ) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार योजना

ब) जवाहर ग्रामसमृद्धी योजना

क) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार योजना

ड) कृषी सेवा केंद्र

२२) लोकसंख्यावाढीचा दर कमी करण्याच्या उद्देशाने सरकारकडून हेतुपूर्वक आखले जाणारे व अमलात आणले जाणारे धोरण म्हणजे _____ की, ज्यामुळे लोकसंख्या निश्चीत बदल घडवून आणता येतो .

अ) लोकसंख्याविषयक धोरण

5.	अ) सन १९५६
6.	क) शाश्वत विकास
7.	ड) दादाभाई नौरोजी .
8.	ब) संरचनात्मक बेरोजगारी
9.	ड) वरील सर्व
10.	अ) सन १९६५
11.	क)सहाय्या
12.	अ)विभागीय असमतोल
13.	क) सन१९५१
14.	ब) जनगणना कायदा १९४८
15.	ब) सामाजिक विषमता
16.	अ) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन
17.	क) लोकसंख्या
18.	अ) बिहार
19.	क) स्त्री -पुरुष प्रमाण
20.	ड) लोकसंख्या
21.	अ)ग्रामीण भूमिहीन रोजगार योजना
22.	अ) लोकसंख्याविषयक धोरण
23.	अ) जपान
24.	ब) सन १९५२
25.	ब) १५ ते ६०